Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (osmi senat)

z dne 22. novembra 2012*

„Člen 157 PDEU — Direktiva 79/7/EGS — Direktiva 97/81/ES — Okvirni sporazum o delu s krajšim delovnim časom — Direktiva 2006/54/ES — Starostna pokojnina na podlagi plačevanja prispevkov — Enako obravnavanje delavcev in delavk — Posredna diskriminacija na podlagi spola“

V zadevi C-385/11,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Juzgado de lo Social de Barcelona (Španija) z odločbo z dne 4. julija 2011, ki je prispela na Sodišče 19. julija 2011, v postopku

Isabel Elbal Moreno

proti

Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS),

Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS),

SODIŠČE (osmi senat),

v sestavi C. Toader, v funkciji predsednice osmega senata, A. Prechal (poročevalka), sodnica, in E. Jarašiūnas, sodnik,

generalna pravobranilka: E. Sharpston,

sodna tajnica: M. Ferreira, glavna administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 27. septembra 2012,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS) F. de Miguel Pajuelo, zastopnik, skupaj z A. Álvarezom Moreno in J. Ignaciom del Valle de Jozom, odvetnikoma,

— za špansko vlado S. Centeno Huerta in S. Martínez-Lage Sobredo, agenta,

— za belgijsko vlado L. Van den Broeck in M. Jacobs, agentki,

— za Evropsko komisijo G. Valero Jordana in M. van Beek, agenta,

* Jezik postopka: španščina.

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalne pravobranilke, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago določbe 4 okvirnega sporazuma o delu s krajšim delovnim časom, sklenjenega 6. junija 1997, v Prilogi k Direktivi Sveta 97/81/ES z dne 15. decembra 1997 o okvirnem sporazumu o delu s krajšim delovnim časom, sklenjenim med UNICE, CEEP in ETUC (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 3, str. 267), kakor je bila spremenjena z Direktivo Sveta 98/23/ES z dne 7. aprila 1998 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5 zvezek 3, str. 278, v nadaljevanju: okvirni sporazum), in na razlago člena 157 PDEU, člena 4 Direktive 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu (UL L 204, str. 23) in člena 4 Direktive Sveta z dne 19. decembra 1978 o postopnem izvrševanju načela enakega obravnavanja moških in žensk v zadevah socialne varnosti (79/7/EGS) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 1, str. 215).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med I. Elbal Moreno ter Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS) (nacionalni institut za socialno varnost (NISV)) in Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS) (splošni sklad socialne varnosti (SSSV)) zaradi pridobitve starostne pokojnine.

Pravni okvir

Ureditev Unije

3 Člen 1 Direktive 79/7 določa:

„Namen te direktive je postopno izvrševanje načela enakega obravnavanja moških in žensk v zadevah socialne varnosti (v nadaljevanju ‚načelo enakega obravnavanja‘) na področju socialne varnosti ter drugih elementov socialnega varstva, ki jih predvideva člen 3.“

4 Člen 3(1)(a) Direktive 79/7 določa:

Ta direktiva se uporablja za:

„(a) zakonske sisteme, ki zagotavljajo varstvo pred naslednjimi vrstami tveganja:

[...]

— starostjo,

[...]“

5 Člen 4(1) Direktive 79/7 določa:

„Načelo enakega obravnavanja pomeni, da ni nobene diskriminacije na podlagi spola, bodisi posredne ali neposredne, še posebno ne glede zakonskega ali družinskega statusa in zlasti glede:

— namena sistemov in pogojev za dostop do njih,

— obveznosti glede prispevkov in izračunavanja prispevkov,

— izračunavanja dajatev, vključno z zvišanjem zaradi zakonskega partnerja in vzdrževancev, in pogojev, ki urejajo trajanje in obdržanje upravičenosti do dajatev.“

6 V določbi 4 okvirnega sporazuma, naslovljeni „Načelo nediskriminacije“, je navedeno:

„1. Pogoji zaposlitve delavcev, zaposlenih s krajšim delovnim časom, ne smejo biti manj ugodni od pogojev primerljivih delavcev, zaposlenih s polnim delovnim časom, zgolj zato, ker delajo krajši delovni čas. Te delavce se sme različno obravnavati le iz stvarnih [objektivnih] razlogov.

[...]“

7 V Direktivi 2006/54 člen 1, naslovljen „Namen“, določa:

„Namen te direktive je zagotoviti uresničevanje načela enakih možnosti in enakega obravnavanja moških in žensk na področju zaposlovanja in poklicnega dela.

V ta namen vsebuje določbe za uresničevanje načela enakega obravnavanja v zvezi:

[...]

(b) z delovnimi pogoji, vključno s plačilom;

(c) s poklicnimi sistemi socialne varnosti.

[...]“

Španska ureditev

8 Kot je razvidno iz predložitvene odločbe, se v sporu o glavni stvari uporabljajo te določbe splošnega zakona o socialni varnosti (ley general de seguridad social), ki je bil potrjen s kraljevo zakonsko uredbo 1/94 z dne 20. junija 1994 (BOE št. 154 z dne 29. junija 1994, str. 20658, v nadaljevanju: SZSV):

„Člen 160.

Opredelitev pojma

Pravica do starostne pokojnine na podlagi plačevanja prispevkov je za vsakega upravičenca edinstvena in pomeni dosmrtno pokojnino, ki se mu prizna pod pogoji, v višini in na način, ki so predpisani z zakonom, ko, po dopolnjeni določeni starosti, preneha ali mu je prenehalo delovno razmerje.

Člen 161.

Upravičenci

1. Pravico do starostne pokojnine na podlagi plačanih prispevkov lahko pridobijo osebe iz splošnega sistema, ki, poleg splošnega pogoja iz člena 124(1), izpolnjujejo naslednje pogoje:

(a) dopolnjena starost petinšestdeset let,

(b) dopolnjena minimalna doba plačevanja prispevkov, to je petnajst let […]

Člen 162.

Osnova za odmero pokojnine

1. Osnova za odmero pokojnine iz prispevkov je rezultat delitve osnov za plačilo prispevkov upravičenca v obdobju 180 mesecev neposredno pred mesecem nastanka dejstva, na podlagi katerega je nastala pravica do dajatve, s številom 210 […].

Sedma dodatna določba. Določbe, ki se uporabljajo za delavce, zaposlene s krajšim delovnim časom

1. Socialna varnost, ki izhaja iz pogodb o zaposlitvi s krajšim delovnim časom, se ureja v skladu z načelom enakega obravnavanja delavca, ki delo opravlja s krajšim delovnim časom in delavca, ki delo opravlja s polnim delovnim časom, in še posebej z naslednjimi določbami:

Prvič. Prispevki

(a) Osnova za plačilo prispevkov za socialno varnost in prispevkov, ki se plačujejo skupaj z mesečnimi prispevki, se določi za vsak mesec posebej ob upoštevanju dejansko izplačanih plač na podlagi redno opravljenih delovnih ur ali nadur.

(b) Tako določena osnova za plačilo prispevkov ne sme biti nižja od zakonsko predpisanih zneskov.

(c) Prispevki za nadure se zavodu za socialno varnost plačujejo na podlagi istih osnov in stopenj, ki se uporabljajo za redno opravljene ure.

Drugič. Prispevna obdobja

(a) Za izkazovanje potrebnega prispevnega obdobja za pridobitev pravice do dajatev iz naslova pokojnine, trajne nezmožnosti za delo, smrti in preživetja, začasne nezmožnosti za delo in starševstva, se izključno upoštevajo prispevki, ki so bili plačani na podlagi redno opravljenih delovnih ur, kakor tudi nadur, pri čemer se število opravljenih delovnih ur preračuna v enakovredno število teoretičnih dni plačevanja prispevkov. V ta namen se število dejansko opravljenih delovnih ur deli s številom pet, kar je enako dnevnemu številu delovnih ur, kar ustreza skupnemu številu 1826 delovnih ur na leto.

(b) Za pridobitev pravice do dajatev iz naslova pokojnine in trajne nezmožnosti za delo se v skladu s točko (a) te določbe število teoretičnih dni plačevanja prispevkov pomnoži s količnikom 1,5, s čimer se pridobi število dni, ki se ga upošteva za določitev minimalnega obdobja plačevanja prispevkov. Izračun v nobenem primeru ne sme presegati števila dni plačevanja prispevkov v primeru zaposlitve s polnim delovnim časom.

Tretjič. Osnova za odmero dajatev

(a) Osnova za odmero dajatev iz naslova starostne pokojnine in trajne nezmožnosti za delo se izračuna v skladu s splošnim pravilom [...].“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

9 Tožeča stranka iz postopka v glavni stvari je 8. oktobra 2009 pri 66 letih pri NISV vložila zahtevo za pridobitev starostne pokojnine. Prej je delala izključno kot čistilka za skupnost lastnikov s krajšim delovnim časom 4 ure na teden, kar je 10 % predpisanega polnega delovnega časa v Španiji, ki znaša 40 ur na teden.

10 Z odločbo z dne 13. oktobra 2009 je bila njena zahteva za pokojnino zavrnjena z utemeljitvijo, da ni dopolnila minimalnega prispevnega obdobja 15 let, ki se zahteva za pridobitev pravice do starostne pokojnine, kot izhaja iz določb člena 161(1)(b) SZSV.

11 Pritožba, ki jo je tožeča stranka iz postopka v glavni stvari vložila 30. novembra 2009, je bila zavrnjena z odločbo NISV z dne 9. decembra 2009. Medtem ko je bilo za tožečo stranko iz postopka v glavni stvari zahtevano minimalno prispevno obdobje 4931 dni, ji je bilo v tej odločbi priznano prispevno obdobje 1362 dni, razporejenih tako:

— 41 dni: od 24. oktobra 1960 do 3. decembra 1960, zaradi zaposlitve s polnim delovnim časom.

— 336 dni: vključenih v prispevno obdobje zaradi rojstva treh otrok (3 x 112).

— 656 dni: od 1. novembra 1991 do 30. oktobra 2009, torej 6564 dni, ki se priznajo v višini 10 % zaradi krajšega delovnega časa.

— 329 dni: vključenih v prispevno obdobje zaradi uporabe popravnega količnika (1,5), kot je določeno v sedmi dodatni določbi SZSV.

12 Tožeča stranka iz postopka v glavni stvari je po zavrnitvi njene pritožbe vložila tožbo pri Juzgado de lo Social de Barcelona, v okviru katere je trdila, da je s sedmo dodatno določbo SZSV, na podlagi katere je bila zavrnjena njena zahteva za pokojnino, kršeno načelo enakosti. S to določbo naj bi se namreč za pridobitev pravice do dajatve, ki je že sorazmerno nižja, od delavca, zaposlenega s krajšim delovnim časom, v primerjavi z delavcem, zaposlenim s polnim delovnim časom, zahtevalo daljše prispevno obdobje, kljub uporabi množilnega popravnega količnika 1,5. Tožeča stranka iz postopka v glavni stvari je poleg tega trdila, da to pravilo predstavlja posredno diskriminacijo, saj statistični podatki nesporno kažejo, da so ravno ženske tiste, ki večinoma, v približno 80 %, sklenejo pogodbo o zaposlitvi s krajšim delovnim časom.

13 Predložitveno sodišče v zvezi s sedmo dodatno določbo pojasnjuje, da ta ureditev temelji na načelu upoštevanja izključno dejansko opravljenih delovnih ur zaradi določitve zahtevanega prispevnega obdobja, ki je omiljeno zaradi uporabe dveh pravil o popravkih z namenom, da se delavcem s krajšim delovnim časom olajša dostop do socialne varnosti.

14 Tako je, prvič, „teoretični delovni dan plačevanja prispevkov“ opredeljen, kot da traja pet dejanskih delovnih ur na dan ali 1826 delovnih ur na leto. Upoštevajo se prispevki, ki so bili plačani na podlagi opravljenih delovnih ur, s tem da se izračuna enakovredno število teoretičnih dni plačevanja prispevkov.

15 Drugič, za pridobitev pravice do dajatev iz naslova starostne pokojnine in trajne nezmožnosti za delo je bilo uvedeno posebno popravno pravilo, ki je količnik 1,5, s katerim se pomnoži število teoretičnih dni plačevanja prispevkov. Število teh se tako poveča, kar olajša pridobitev pravice do dajatve.

16 Vendar predložitveno sodišče meni, da ker sedma dodatna določba SZSV upošteva izključno opravljene delovne ure, ne pa prispevnega obdobja, torej delovnih dni, konec koncev pomeni dvojno uporabo – čeprav popravljeno – načela *pro rata temporis*. Zahteva namreč sorazmerno daljše prispevno obdobje za pridobitev pravice do starostne pokojnine, katere osnova je – ravno tako – sorazmerno nižja zaradi krajšega delovnega časa. Od delavca, zaposlenega s krajšim delovnim časom, se zato zahteva daljšo prispevno dobo, ki je v obratnem sorazmerju s krajšim delovnim časom, za pridobitev pravice do pokojnine, katere znesek je že neposredno in sorazmerno nižji zaradi krajšega delovnega časa.

17 Predložitveno sodišče pojasnjuje še, da v primeru tožeče stranke iz postopka v glavni stvari uporaba sedme dodatne določbe SZSV pomeni, da je 18 let plačevanja prispevkov v višini 10 % polnega delovnega časa, kot podlaga za izračun zahtevanega prispevnega obdobja za pridobitev pravice do

starostne pokojnine, enakovredno manj kot 3 letom plačevanja prispevkov. Tako bi v primeru, da bi bila še naprej zaposlena s krajšim delovnim časom 4 ure tedensko, tožeča stranka iz postopka v glavni stvari morala delati 100 let za dopolnitev najnižje prispevne dobe 15 let, ki bi ji omogočala pridobitev pravice do starostne pokojnine v višini 112,93 EUR na mesec.

18 Juzgado de lo Social de Barcelona je v teh okoliščinah prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je s pojmom ‚pogoji zaposlitve', na katerega se nanaša prepoved diskriminacije iz določbe 4 Direktive 97/81, zajeta starostna pokojnina – kot jo ureja španski sistem socialne varnosti – na podlagi plačevanja prispevkov, ki izhaja iz prispevkov, plačanih s strani delavca in zanj, v njegovem celotnem poklicnem življenju?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen in se starostna pokojnina – kakršno ureja španski sistem socialne varnosti – na podlagi plačevanja prispevkov razume tako, da je zajeta s pojmom ‚pogoji zaposlitve', na katerega se nanaša določba 4 Direktive 97/81, ali je prepoved diskriminacije iz navedene določbe treba razumeti tako, da onemogoča ali nasprotuje nacionalnemu predpisu, ki zaradi dvojne uporabe načela *pro rata temporis* od delavcev s krajšim delovnim časom v primerjavi z delavci s polnim delovnim časom zahteva sorazmerno daljše obdobje plačevanja prispevkov za pridobitev pravice do starostne pokojnine iz prispevkov v sorazmerno nižjem znesku glede na trajanje delovnega časa?

3. Kot dopolnilno vprašanje, ali je ureditev španskega sistema plačevanja prispevkov, dostopa in odmere starostne pokojnine za delavce s krajšim delovnim časom (iz sedme dodatne določbe SZSV) zajeta s pojmom ‚vidiki in pogoji plačil', na katerega se nanaša prepoved diskriminacije iz člena 4 Direktive 2006/54 in člena 157 [PDEU]?

4. Kot alternativno vprašanje, če starostna pokojnina v Španiji na podlagi plačevanja prispevkov ne spada niti pod pojem ‚pogoji zaposlitve' niti pod pojem ‚plačilo', ali je posredno ali neposredno prepoved diskriminacije na podlagi spola iz določbe 4 Direktive 79/7 treba razumeti tako, da onemogoča ali nasprotuje nacionalnemu predpisu, ki zaradi dvojne uporabe načela *pro rata temporis* od delavcev s krajšim delovnim časom (v veliki večini ženske) v primerjavi z delavci s polnim delovnim časom zahteva sorazmerno daljše obdobje plačevanja prispevkov za pridobitev pravice do starostne pokojnine na podlagi prispevkov v sorazmerno nižjem znesku glede na trajanje delovnega časa?"

Vprašanja za predhodno odločanje

Uvodne ugotovitve

19 Predložitveno sodišče z vprašanji najprej sprašuje, ali pokojnina, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, spada na področje uporabe določbe 4 okvirnega sporazuma, člena 157 PDEU in člena 4 Direktive 2006/54 in/ali člena 4 Direktive 79/7.

20 V zvezi s tem je treba pojasniti, da pojem „plačila" v smislu člena 157(2) PDEU zajema pokojnine, ki izhajajo iz delovnega razmerja med delavcem in delodajalcem, z izjemo tistih, ki izhajajo iz zakonskega sistema financiranja, v katerega prispevajo delavci, delodajalci in morebiti javni organi v delu, ki je manj določen s takšnim delovnim razmerjem kot pa s socialno politiko (sodba z dne 10. junija 2010 v združenih zadevah Bruno in drugi, C-395/08 in C-396/08, ZOdl., str. I-5119, točka 41 in navedena sodna praksa). Tako v ta pojem ni mogoče vključiti sistemov ali dajatev socialne varnosti, kakršne so starostne pokojnine, ki so neposredno urejene z zakonom, brez kakršnega koli pogodbenega dogovora

v okviru podjetja ali zadevne gospodarske panoge in nujno veljajo za splošne kategorije delavcev (glej sodbo z dne 29. novembra 2001 v zadevi Griesmar, C-366/99, Recueil, str. I-9383, točka 27 in navedena sodna praksa).

21 Prav tako pojem „pogoji zaposlitve“ v smislu določbe 4, točka 1, okvirnega sporazuma zajema pokojnine, ki izhajajo iz delovnega razmerja med delavcem in delodajalcem, z izjemo pokojnin iz zakonskih sistemov socialne varnosti, ki so manj določene s tem razmerjem kot pa s socialnim redom (zgoraj navedena sodba Bruno in drugi, točka 42).

22 Pokojnina, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, ki, kot navaja španska vlada, je najsplošnejša od vseh pokojnin, urejenih v španskem pravu, je pokojnina, ki je manj določena z delovnim razmerjem med delavci in delodajalcem kot pa s socialnim redom v smislu sodne prakse, navedene v točkah 20 in 21 te sodbe, in za katero se torej člen 157 PDEU in določba 4 okvirnega sporazuma ne uporabljata.

23 Ni sporno, da preudarki glede socialne politike, organiziranosti države, etike in celo skrbi, povezane s proračunom, ki so ali so lahko imeli vlogo pri sprejetju sistema s strani nacionalnega zakonodajalca, ne morejo prevladati, če se pokojnina nanaša le na določeno skupino delavcev, če je ta pokojnina neposredno odvisna od opravljenega časa zaposlitve in če je njen znesek izračunan na podlagi zadnje plače (zgoraj navedena sodba Bruno in drugi, točka 47).

24 Vendar pa nikakor ni izpolnjen prvi od teh treh pogojev, ker v spisu, predloženem Sodišču, ni nobenega pokazatelja, da se pokojnina, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, nanaša le na določeno skupino delavcev.

25 Zato, kot pravilno trdijo NISV, španska in grška vlada ter Evropska komisija, niti člena 157 PDEU niti posledično člena 4 Direktive 2006/54, ki je namenjen izvajanju prve določbe, niti določbe 4 okvirnega sporazuma ni mogoče razumeti, kot da se uporabljajo za pokojnino, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari.

26 Nasprotno pa taka pokojnina lahko spada na področje Direktive 79/7, ker je del zakonskega sistema varstva pred enim od tveganj, naštetih v členu 3(1) te direktive, in sicer starosti, in ker je neposredno in dejansko povezana z varstvom pred tem tveganjem (glej v tem smislu sodbo z dne 20. oktobra 2011 v zadevi Brachner, C-123/10, ZOdl., str. I-10003, točka 40).

27 V teh okoliščinah je treba odgovoriti samo na četrto vprašanje.

Četrto vprašanje

28 Predložitveno sodišče s četrtim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 4 Direktive 79/7 razlagati tako, da v okoliščinah, kakršne so te iz postopka v glavni stvari, nasprotuje ureditvi države članice, ki od delavcev s krajšim delovnim časom, ki so v veliki večini ženske, v primerjavi z delavci s polnim delovnim časom zahteva sorazmerno daljše obdobje plačevanja prispevkov za pridobitev pravice do starostne pokojnine na podlagi plačevanja prispevkov v sorazmerno nižjem znesku glede na njihovo trajanje delovnega časa.

29 V zvezi s tem je treba opozoriti, da gre v skladu s sodno prakso Sodišča za posredno diskriminacijo v smislu člena 4 Direktive 79/7, če uporaba nacionalnega ukrepa, ki je sicer oblikovan nevtralno, dejansko postavlja v slabši položaj veliko več žensk kot moških (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo Brachner, točka 56).

30 Vendar, prvič, kot je razvidno iz predložitvene odločbe in zlasti iz pojasnil predložitvenega sodišča, navedenih v točki 17 te sodbe, ureditev, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, postavlja v slabši položaj delavce s krajšim delovnim časom, med katerimi je tožeča stranka iz postopka v glavni stvari, ki že dolgo opravljajo delo s krajšim delovnim časom, ker zaradi metode za izračun zahtevanega prispevnega obdobja za pridobitev pravice do starostne pokojnine ta ureditev v praksi za te delavce izključuje vsakršno možnost za pridobitev take pokojnine.

31 Drugič, predložitveno sodišče samo ugotavlja, da je statistično dokazano, da ureditev, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, prizadene veliko več žensk kot moških, ker je v Španiji vsaj 80 % delavcev s krajšim delovnim časom žensk.

32 Zato je taka ureditev v nasprotju s členom 4(1) Direktive 79/7, razen če je utemeljena z objektivnimi dejavniki in dejavniki, ki niso nikakor povezani z diskriminacijo na podlagi spola. To velja, če je z izbranimi sredstvi, ki ustrezajo legitimnemu cilju socialne politike države članice, katere zakonodaja se obravnava, mogoče doseči cilj, ki mu sledi ta zakonodaja, in so ta za to potrebna (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Brachner, točka 70).

33 NISV in španska vlada trdita, da obveznost predhodnega plačevanja prispevkov v določenem obdobju kot pogoj za zahtevanje nekaterih dajatev odraža splošni cilj socialne politike, ki mu sledi nacionalni zakonodajalec, ker je ta obveznost nujna v okviru sistema varnosti na podlagi prispevkov, vključno za zagotovitev finančnega ravnotežja tega sistema.

34 Glede tega je treba poudariti, da – kot je razvidno iz izpodbijane odločbe – so zadevni delavci s krajšim delovnim časom plačevali prispevke zlasti za financiranje pokojninskega sistema. Poleg tega ni sporno, da bo znesek pokojnine, če jo bodo prejeli, sorazmerno zmanjšan glede na trajanje delovnega časa in plačane prispevke.

35 Kot pa pravilno trdita belgijska vlada in Komisija, na podlagi nobenega elementa v spisu ni mogoče sklepati, da je v teh okoliščinah izključitev vsakršne možnosti delavcev s krajšim delovnim časom, kot je tožeča stranka iz postopka v glavni stvari, da pridobijo starostno pokojnino, dejansko potreben ukrep za dosego cilja varstva sistema socialne varnosti na podlagi plačevanja prispevkov, na katerega se sklicujeta NISV in španska vlada, in da tega cilja ne bi bilo mogoče doseči z nobenim drugim ukrepom, ki bi bil za te delavce manj omejujoč.

36 Te razlage ne omaja trditev NISV in španske vlade, da je namen dveh popravnih ukrepov, navedenih v točkah 14 in 15 te sodbe, delavcem s krajšim delovnim časom olajšati pridobitev starostne pokojnine. Ne zdi se namreč, da bi imela ta popravna ukrepa kakršenkoli pozitiven učinek na položaj delavcev s krajšim delovnim časom, kot je tožeča stranka iz postopka v glavni stvari.

37 Glede sklicevanja španske vlade na sodbo z dne 16. julija 2009 v zadevi Gómez-Limón Sánchez-Camacho (C-537/07, ZOdl., str. I-6525) zadošča ugotovitev, da, kot pravilno meni Komisija, se ta sodba, kot je razvidno iz njene točke 60, v zvezi z Direktivo 79/7 nanaša predvsem na razlago njenega člena 7(1)(b), na podlagi katerega lahko države članice s področja njene uporabe izvzamejo pridobivanje upravičenosti do dajatev iz socialne varnosti po obdobjih prekinitve zaposlitve zaradi vzgajanja otrok. Vendar pa iz predložitvene odločbe ni razvidno, da se ta določba uporabi v sporu o glavni stvari.

38 Zato je treba na četrto vprašanje odgovoriti, da je treba člen 4 Direktive 79/7 razlagati tako, da v okoliščinah, kakršne so te iz postopka v glavni stvari, nasprotuje ureditvi države članice, ki od delavcev s krajšim delovnim časom, ki so v veliki večini ženske, v primerjavi z delavci s polnim delovnim časom zahteva sorazmerno daljše obdobje plačevanja prispevkov za pridobitev pravice do starostne pokojnine na podlagi plačevanja prispevkov v sorazmerno nižjem znesku glede na njihovo trajanje delovnega časa.

Stroški

39 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (osmi senat) razsodilo:

Člen 4 Direktive Sveta z dne 19. decembra 1978 o postopnem izvrševanju načela enakega obravnavanja moških in žensk v zadevah socialne varnosti (79/7/EGS) je treba razlagati tako, da v okoliščinah, kakršne so te iz postopka v glavni stvari, nasprotuje ureditvi države članice, ki od delavcev s krajšim delovnim časom, ki so v veliki večini ženske, v primerjavi z delavci s polnim delovnim časom zahteva sorazmerno daljše obdobje plačevanja prispevkov za pridobitev pravice do starostne pokojnine na podlagi plačevanja prispevkov v sorazmerno nižjem znesku glede na njihovo trajanje delovnega časa.

Podpisi